DZIENNIK OBOZOWY APW

M.p. poniedziałek, dnia 6 marca 1944 r.

Nr. 29

Kwestia udziału Turcji w wojnie weszła w nowe, tym razem zdaje się decydujące stadium. Zanotujmy ostatnie fakty:

Przed kilkunastu dniami "Times" najbardziej autoratatywny dziennik londyński zamieścił artykuł na temat kryzysu zaufania między Turcją a Sprzymierzonymi, powstałego na tle odmowy Turcji wzięcia obecnie udziału w wojnie. Omówiliśmy tutaj swego czasu przyczyny skłaniające Turcję do uporczywszego, niż oczekiwano, trwania przy polityce neutralności. Wydaje się, że jak na razie Sprzymierzeni od tego czasu nie wiele uczynili w kierunku udzielenia Turcji żądanych gwarancji, albowiem konflikt grozi pogłębieniem się.

Swiadczy o tym wstrzymanie przez Wielką Brytanię i Stany Zjednoczone dostaw broni do Turcji, a jeszcze więcej zapowiedź przekazania Sowietom jednej trzeciej części floty włoskiej, w celu użycia jej do akcji przeciw Niemcom na morzu Czarnym.

Ta ostatnia sprawa z dwu przyczyn wywołać musi w Turcji poważne zaniepokojenie. Przede wszystkiem dla Turcji, która sama niemal że nie posiada floty wojennej tego rodzaju wzmocnienie potęgi rosyjskiej na morzu Czarnym, czyli w sferze bezpośrednie go zetknięcia się interesów Turcji i Związku sowieckiego, stanowi - szczególnie w obecnej konstelacji politycznej, zagrożenie poczucia bezpieczeństwa. Po drugie, aby się dostać na morze Czarne, flota przeznaczona dla Rosji, przepłynąć musi przez cieśniny tureckie t.j. Dardanele i Bosfor.

Jeżeli Turcja zgodzi się na przepuszczenie przez cieśniny okrętów wojennych państw obcych, naruszy swój statut państwa neutralnego zupełnie tak samo, jak gdyby udzieliła sprzymierzonym baz lotniczych. Nieuniknioną konsekwencją tego stanu rzeczy musiała by być reakcja zbrojna Niemiec i wejście Turcji do wojny.

Jeżeli zaś Turcja odmówi, popadnie w konflikt z aliantami. Otóż wszystko wskazuje na to, że tym razem sprzymierzeni zdecydowani są ostatecznie wyjaśnić sytuację i ewentualna opozycja Turcji może nie powstrzymać ich od realizacji zapadłych postanowień. Nie bez znaczenia jest komentarz jednego z czołowych pism brytyjskich, które wyraziło przypuszczenie, że alianci, wobec odmowy Turków wzięcia udziału w wojnie, będą pragnęli odzyskać sprzęt jaki im dostarczyli a przedewszystkiem samoloty i czołgi. Aliantom potrzebny jest nowy teatr wojny. We Włoszech sprawy utknęły na martwym punkcie, plany utworzenia drugiego frontu będą być może musiały - w następstwie doświadczeń poczynionych pod Anzio - ulec pewnym zmianom. Tymczasem Rosja żąda od Sprzymierzonych odciążenia i rozpoczęcia rychłej i skutecznej akcji.

Ten stan rzeczy tłumaczy wiele, wiele ostatnich posunięć.

OFENSYWA NA KRZEMIENIEC I TARNOPOL

Sztokholm 5.III. Szwedzkie Biuro Informacyjne donosi, że w dniu dzisiejszym wojska sowieckie rozpoczęły nową ofensywę z bazy wypadowej w Szepietówce na Krzemieniec i Tarnopol. W ofensywie tej bierze udział 20 dywizji sowieckich.

NOTA NIEMIECKA DO FINLANDII.

Sztokholm 5.III. Dzisiejsza prasa szwedzka podaje, że Niemcy wystosowali notę do rządu finskiego, domagającą się natychmiastowego przerwania rozmów z Moskwą i odrzucenia sowieckich propozycji pokojowych. Berlin domaga się od rządu fińskiego udzielenia Sowietom odmownej odpowiedzi w bieżącym tygodniu. Ponadto nota niemiecka proponuje utworzenie wspólnego fińsko niemieckiego sztabu generalnego dla obrony Finlandii.

Moskwa twierdzi: FINLANDIA GRA NA ZWŁOKĘ

Londyn 5.III. Oficjalna sowiecka agencja prasowa daje do zrozumienia rządowi fińskiemu, że niepotrzebne przeciąganie decyzji nie będzie tolerowane przez Moskwę. Agencja cytuje doniesienia, wskazujące, że Finlandia gra na zwłokę, jednocześnie zaś przytaczane są komentarze szwedzkie, iż rząd fiński ma obecnie pozytywne szanse, które jednak nie są wieczne.

Londyn, 5.III. Z politycznych kół szwedzkich donoszą, że Finlandia spodziewa się milczącej zgody Berlina na jej wycofanie się z wojny i dlatego wstrzymuje się od akceptowania warunku internowania wojsk niemieckich. Z pośród 7 dywizji niemieckich, znajdujących się w Finlandii, dwie dywizje składają się z austryackich oddziałów alpejskich. Wojska te zdemoralizowane są odosobnieniem w warunkach arktycznych i dwuletnią bezczynnością.

Moskwa 5.III. Sowieckie koła polityczne polemizują z twierdzeniami propagandy niemieckiej, że Finlandia na wypadek przyjęcia propozycji Moskwy podzieli los Włoch. Pod

kreśla się tutaj, że Niemcy nie posiadają obecnie dostatecznych rezerw dla stawiania oporu w Finlandii, nie dysponują tam odpowiednimi liniami komunikacyjnymi dla dostawy posiłków oraz nie mają szans na obsadzenie portów w południowej części kraju.

NASTROJE W FINLANDII.

Londyn 5.III. W prasie fińskiej zapanował bardziej umiarkowany ton w stosunku do propozycji sowieckich. Organ socjaldemokratów, największej partii fińskiej pisze, że szerokie koła polityczne wyrażają pogląd iż Finlandia może jeszcze wycofać się z wojny, zachowując wolność i niepodległość.

Sztokholm 5.III. "Stockholm Tidningen" donosi, że frakcja parlamentarna fińskiej partii socjal-demokratycznej powzięła uchwałę, wzywającą rząd do kontynuowania rozmów z Sowietami i wysłania delegacji do Moskwy. Inne dzienniki szwedzkie podają, że we wtorek odbędzie się posiedzenie parlamentu fińskiego, na którym przeprowadzone zostanie decydujące głosowanie w sprawie propozycji Moskwy.

KONCENTRACJA SOWIECKA NAD JEZ.ONEGA

Ankara, 5.III. Fińskie biuro informacyjne donosi, że nad jeziorem Onega trwają lokalne lecz ostre walki. Zaobserwowano tam koncentrację większych sił sowieckich, co stanowi prawdopodobnie przygotowanie do ofensywy. Artyleria sowiecka ostrzeliwuje bez przerwy od 48 godzin stanowiska fińskie.

BADOGLIO ŻĄDA WYJAŚNIEŃ
w sprawie okrętów włoskich dla Rosji

Londyn, 5.III. Rząd marsz. Badoglio zażądał od przedstawicieli Sprzymierzonych w Neapolu wyjaśnień w sprawie zamierzonego przekazania 1/3 floty włoskiej rządowi sowieckiemu.

CZY BUŁGARIA PRAGNIE POKOJU ?

Londyn, 5.III. Fakt zwrócenia się Finlandii o warunki pokojowe do Rosji wywołał szereg pogłosek, że Bułgaria pragnie również wycofać się z wojny. W londyńskich kołach politycznych podkreśla się, że sytuacja Bułgarii jest łatwiejsza niż Finlandii. Rząd bułgarski zaprzeczył, jakoby wojska bułgarskie okupowały trzy dalsze prowincje Grecji. Podkreśla się, że Bułgarzy są obecnie specjalnie czuli na krytykę Sprzymierzonych. Nie mniej jednak faktem jest że Bułgaria okupuje terytoria greckie i jugosłowiańskie, przekazane jej przez Niemców. Wycofanie wojsk z tych obszarów musiałoby być pierwszym krokiem na drodze do wycofania się Bułgarii z wojny.

OFENSYWA LOTNICZA NA ZACHODZIE

Londyn, 5.III. Nocy dzisiejszej bombowce typu "Mosquito" bombardowały Berlin i obiekty zachodnich Niemiec, ponadto zakładały miny na wodach nieprzyjaciela. Wszystkie samoloty powróciły do baz. Dzisiejszy nalot na Berlin był czwartym bombardowaniem stolicy Rzeszy w ciągu 48 godzin, a nastąpił po wczorajszym wielkim nalocie dziennym amerykańskich "fortec latających". Był to pierwszy nalot amerykański na rejon wielkiego Berlina, przeprowadzony w ramach rozległych działań lotniczych w czasie których samoloty amerykańskie przeniknęły najgłębiej do wschodnich Niemiec; myśliwce amerykańskie odbyły lot na trasie 2 tys. km. Mimo ciężkich warunków atmosferycznych Amerykanie stracili w tych rozległych działaniach tylko 14 bombowców i 26 myśliwców.

Londyn, 5.III. Dziś w ciągu dnia siły powietrzne anglo-amerykańskie kontynuowały w dalszym ciągu bombardowanie północnej Francji. Przeprowadzono 3 ataki lotnicze w których wzięły udział Liberatory. Średnie bombowce amerykańskie, myśliwce bombardujące lotnictwa królewskiego oraz liczne eskadry myśliwców osłaniających. Szczegóły działań nie zostały jeszcze ogłoszone.

NA PRZYCZÓŁKU POD ANZIO

Algier, 5.III. Kwatera główna Sprzymierzonych donosi, że mimo złej pogody i nieustannych ataków lotniczych nieprzyjaciela oraz ognia artyleryjskiego wyładowywanie posiłków alianckich na przyczółku pod Anzio trwa bez przerwy. Wojska sojusznicze odparły natarcie niemieckie w rejonie Cisterna. Na głównym froncie V armii bez zmian. Na froncie VIII armii czynne były p a t r o l e p o l s k i e i hinduskie.

WALKI O NARWĘ, PSKÓW I OSTRÓW

Moskwa, 5.III. Wojska sowieckie otaczają Narwę. Wzdłuż brzegów Estonii sowieckie okręty wojenne czuwają, aby uniemożliwić Niemcom ucieczkę drogą morską. W natarciu na Psków Rosjanie przekroczyli rzekę Keb, ostatnią naturalną przeszkodę od wschodu. Na południe od Pskowa wojska sowieckie nacierają na Ostrów i znajdują się w odległości 1 km. od linni kol. Ostrów-Psków. W łuku Dniepru Rosjanie przerwali linie niemieckie nad rzeką Ingulec, sforsowali tę rzekę i nacierają w kierunku rzeki Boh.

PO WSTRZYMANIU DOSTAW DLA TURCJI

Londyn, 5.III. Po wstrzymaniu dostaw alianckich dla Turcji prasa turecka pisze, że Turcja nie może przystąpić do wojny wobec braku zaopatrzenia w broń. Dzienniki utrzymują, że W. Brytania dostarczyła Turcji zaledwie 4 % zasadniczego sprzętu, przyrzeczonego w Adanie.

Z O S T A T N I E J C H W I L I

Moskwa, 5 .III. W specjalnym rozkazie dziennym Stalin ogłosił że wojska 1 frontu ukraińskiego rozpoczęły nową ofensywę na płd. zach. od Szepietówki, przełamały linie niemieckie na szerokości 180 km. i posunęły się naprzód o 25-50 km. Zajęto 500 miejscowości, wśród nich st. kol. Zasław i Jampol. Walki trwają na przedpolu m. Wołoczyska. Rozbito 4 niemieckie dywizje pancerne i 8 dywizji piechoty.